

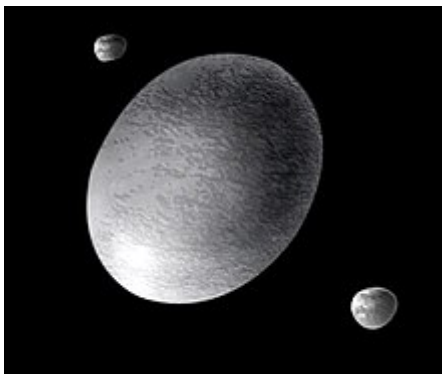
Ο εξωτικός πλανήτης-νάνος Χαουμέια, ο δακτύλιός του και οι Έλληνες που τον ερευνούν

/ [Πεμπτούσία](#)



Ένας δακτύλιος γύρω από τον εξωτικό πλανήτη-νάνο Χαουμέια

Την ύπαρξη ενός δακτυλίου γύρω από τον εξωτικό νάνο πλανήτη Χαουμέια, που βρίσκεται πέρα από τον Ποσειδώνα, ανακάλυψαν οι αστρονόμοι, μεταξύ των οποίων έξι Έλληνες.



Καλλιτεχνική αναπαράσταση του Χαουμέια, με τους δορυφόρους του, Χιάκα και Ναμάκα

Η Χαουμέια (Haumea) είναι ένας πλανήτης νάνος (με δυο δορυφόρους) που βρίσκεται στην Ζώνη του Κάιπερ και έχει μάζα το ένα τρίτο αυτής του Πλούτωνα. Ανακαλύφθηκε το 2004, αλλά υπάρχει διαμάχη ως προς το ποιος την ανακάλυψε. Στις 17 Σεπτεμβρίου 2008 ταξινομήθηκε ως πλανήτης νάνος και πήρε το όνομα Χαουμέια.

Από τους τέσσερις νάνους πλανήτες του ηλιακού μας συστήματος (Πλούτωνα, Έρις, Μακεμάκε, Χαουμέια), οι οποίοι έχουν τροχιές γύρω από τον Ήλιο σε μεγαλύτερη απόσταση από ό,τι ο Ποσειδώνας, η τελευταία, είναι το λιγότερο

γνωστό αλλά το πιο ασυνήθιστο ουράνιο σώμα.

Έχει άκρως ελλειπτική τροχιά γύρω από τον Ήλιο (το έτος της διαρκεί 284 χρόνια) και περιστρέφεται γύρω από τον άξονά της με πολύ μεγάλη ταχύτητα (με διάρκεια μέρας μόνο 3,9 ώρες, είναι το ταχύτερο περιστρεφόμενο μεγάλο σώμα στο ηλιακό μας σύστημα). Έχει επίσης πολύ επίμηκες σχήμα -η μία διάμετρος της είναι τουλάχιστον διπλάσια από την άλλη- πράγμα που την κάνει να μοιάζει μάλλον με βότσαλο ή μπάλα του ράγκμπι παρά με πλανήτη.

Αντίθετα με άλλους νάνους πλανήτες, οι επιστήμονες δεν είχαν έως τώρα ακόμη κατανοήσει καλά το μέγεθος, το σχήμα, την ανακλαστικότητα και την πυκνότητά της. Τώρα, οι αστρονόμοι επιτέλους έμαθαν περισσότερα γι' αυτήν.

Μετά τον μεγάλο αστεροειδή Χαρικλώ, διαμέτρου 302 χιλιομέτρων, που ήταν το πρώτο σώμα το οποίο βρέθηκε το 2013 να έχει δακτύλιο χωρίς να είναι πλανήτης, η Χαουμέια ανακαλύπτεται τώρα ότι έχει και αυτή ένα στενό και πυκνό δακτύλιο από παγωμένα σωματίδια.

Οι ερευνητές, με επικεφαλής τον Ισπανό Χοσέ Λουίς Ορτέζ του Ινστιτούτου Αστροφυσικής της Ανδαλουσίας στη Γρανάδα, που έκαναν τη σχετική δημοσίευση [στο περιοδικό «Nature»](#), πραγματοποίησαν στην αρχή του 2017 -από 12 διαφορετικά τηλεσκόπια σε διάφορα μέρη του κόσμου- παρατηρήσεις της Χαουμέια, καθώς αυτή περνούσε μπροστά από ένα μακρινό άστρο.

Οι παρατηρήσεις αποκάλυψαν ότι η Χαουμέια έχει πυκνότητα έως 1.885 κιλών ανά κυβικό μέτρο (μικρότερη από τις προηγούμενες εκτιμήσεις), ανακλαστικότητα (albedo) 0,51 και καμία ατμόσφαιρα αζώτου ή μεθανίου. Ακόμη ο μεγάλος άξονάς της έχει μήκος περίπου 2.320 χλμ. (σχεδόν όσο και ο Πλούτωνας) και είναι κατά 17% μεγαλύτερος από τις έως τώρα εκτιμήσεις.

Ο δακτύλιος της βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με τον ισημερινό της και με την τροχιά του δορυφόρου της Χιάκα (η Χαουμέια έχει άλλον ένα δορυφόρο, τη Ναμάκα). Ο δακτύλιος, έχει ακτίνα 2287 χιλιόμετρα, πλάτος 70 χιλιομέτρων και περιστρέφεται τρεις φορές πιο αργά σε σχέση με την ταχύτητα περιστροφής της Χαουμέια γύρω από τον άξονά.



Καλλιτεχνική απεικόνιση του πλανήτη-νάνου Haumea και του δακτυλίου του.

Δύο είναι οι πιθανές αιτίες δημιουργίας του δακτυλίου: είτε δημιουργήθηκε μετά τη σύγκρουση της Χαουμεία με ένα άλλο σώμα και την εκτίναξη υλικών στο διάστημα, είτε προέκυψε σταδιακά με τη συνεχή διαρροή υλικών από την επιφάνειά της στο διάστημα, εξαιτίας της μεγάλης ταχύτητας περιστροφής της γύρω από τον εαυτό της.

Στην έρευνα συμμετείχαν οι Β. Χαρμανδάρης και Γ. Αλικάκος του Ινστιτούτου Αστρονομίας και Αστροφυσικής του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, Κ. Γαζέας και Λ. Τζουγανάτος του Τομέα Αστροφυσικής και Αστρονομίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, Ν. Πασχάλης του ερασιτεχνικού αστεροσκοπείου Nunki στη Σκιάθο και Β. Τσάμης του αστεροσκοπείου της Ελληνογερμανικής Αγωγής.

Πηγή: physicsgg.me